

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady na temat zarządzania partycypacyjnego dziedzictwem kulturowym

(2014/C 463/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC:

1. konkluzje Rady z dnia 26 listopada 2012 r. na temat zarządzania kulturą⁽¹⁾, w których podkreśla się znaczenie tego, by zarządzanie kulturą było bardziej otwarte, partycypacyjne, skuteczne i spójne i w których wzywa się państwa członkowskie do promowania partycypacyjnego podejścia do polityki kulturalnej;
2. konkluzje Rady z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie dziedzictwa kulturowego jako strategicznego zasobu zrównoważonej Europy⁽²⁾, w których uznaje się, że dziedzictwo kulturowe ma znaczenie dla polityki międzysektorowej i odgrywa szczególną rolę w osiągnięciu celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; w konkluzjach tych wzywa się państwa członkowskie do promowania modeli długofalowej polityki w zakresie dziedzictwa kulturowego opartych na faktach oraz na dynamice społecznej i obywatelskiej;

PRZYMUJĄC Z ZADOWOLENIEM:

3. komunikat Komisji pt. „Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie”, w którym uznano, że dziedzictwo kulturowe to zasób dzielony i wspólne dobro i że w związku z tym dbanie o to dziedzictwo jest wspólnym obowiązkiem⁽³⁾;

UWZGLĘDNIAJĄC:

4. rosnące uznanie na szczeblu międzynarodowym służące dbaniu o zrównoważony rozwój podejścia skupionego na ludziach i opartego na kulturze oraz uznanie znaczenia przejrzystych, partycypacyjnych i opartych na wiedzy systemów zarządzania kulturą po to, by zaspokajać potrzeby wszystkich członków społeczeństwa⁽⁴⁾;
5. rosnące uznanie na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym społecznego wymiaru dziedzictwa kulturowego oraz znaczenie pobudzania synergii między różnymi podmiotami, by zachowywać, rozwijać i przekazywać dziedzictwo kulturowe przyszłym pokoleniom⁽⁵⁾;
6. przyjęcie lokalnie zakorzenionego i skupionego na ludziach podejścia do dziedzictwa kulturowego w kilku programach UE, w tym w programie badawczym „Horyzont 2020”, oraz przyjęcie podejścia dotyczącego lokalnego rozwoju realizowanego przez lokalną społeczność wspieranego przez europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne. To podejście jest również uznane w inicjatywie w zakresie wspólnego planowania „Dziedzictwo kulturowe a zmiany globalne: nowe wyzwanie dla Europy”;
7. przyjęcie partycypacyjnych sposobów podejścia w działaniach UE na rzecz Europejskich Stolic Kultury i znaku dziedzictwa europejskiego⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. C 393 z 19.12.2012, s. 8.

⁽²⁾ Dz.U. C 183 z 14.6.2014, s. 36.

⁽³⁾ Dok. 12150/14.

⁽⁴⁾ Konferencja ONZ „Przyszłość jakiej chcemy” (Rio de Janeiro, czerwiec 2012 r.); kongres Unesco „Placing Culture at the Heart of Sustainable Development Policies” („Umiejscowienie kultury w sercu polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju”) (Hangzhou, maj 2013 r.); forum Unesco „Kultura, kreatywność i zrównoważony rozwój. Badania, innowacje, możliwości” (Florence, październik 2014 r.).

⁽⁵⁾ Konwencja ramowa Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa (konwencja z Faro, 2005 r.).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 132 z 3.5.2014, s. 1 oraz Dz.U. L 303 z 22.11.2011, s. 1.

UZNAJĄC, ŻE zarządzanie partycypacyjne dziedzictwem kulturowym⁽¹⁾:

8. stwarza możliwości sprzyjania uczestnictwu w demokracji, równoważoności i spójności społecznej oraz zmierzania się ze społecznymi, politycznymi i demograficznymi wyzwaniem dnia dzisiejszego;
9. sprzyja aktywnemu zaangażowaniu w ramach działań publicznych odpowiednich podmiotów – tj. publicznych władz i organów, podmiotów prywatnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, sektora wolontariatu i zainteresowanych osób – w proces decyzyjny, planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę polityk i programów dotyczących dziedzictwa kulturowego, by zwiększyć odpowiedzialność za inwestycje zasobów publicznych i przejrzystość takich inwestycji oraz budować publiczne zaufanie do decyzji politycznych;
10. przyczynia się do zwiększania świadomości na temat wartości dziedzictwa kulturowego jako dzielonego zasobu, tym samym zmniejszając ryzyko nadużycia i zwiększając korzyści społeczne i gospodarcze;
11. wspiera współczesne prace z dziedziny kultury, artystyczne i kreatywne, które są ściśle związane z tożsamością i wartościami i często opierają się na tradycyjnym *know-how* i niematerialnym dziedzictwie ludzi, a zatem mogą stanowić kulturowe dziedzictwo następnych pokoleń;
12. pomaga uruchamiać nowe możliwości będące skutkiem globalizacji, cyfryzacji i nowych technologii, które zmieniają sposób, w jaki dziedzictwo kulturowe tworzy się, udostępnia i wykorzystuje;

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

13. rozwijały wielopoziomowe ramy zarządzania, w których uczestniczy wiele zainteresowanych podmiotów (w których to ramach dziedzictwo kulturowe uznaje się za zasób dzielony) poprzez wzmocnienie powiązań pomiędzy lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim poziomem zarządzania tym dziedzictwem, z należytym poszanowaniem zasady pomocniczości, dzięki czemu na wszystkich szczeblach przewiduje się korzyści dla ludzi;
14. promowały zaangażowanie zainteresowanych stron poprzez zapewnienie im możliwości uczestnictwa we wszystkich etapach procesu decyzyjnego;
15. promowały ramy zarządzania, w których uznaje się znaczenie współdziałania między materialnym, niematerialnym i cyfrowym dziedzictwem kulturowym i w których dostrzega się, szanuje i wzmacnia jego wartości społeczne, kulturowe, symboliczne, gospodarcze i środowiskowe;
16. promowały ramy zarządzania, które ułatwiają wdrażanie polityk międzysektorowych, dzięki czemu dziedzictwo kulturowe może przyczynić się do osiągania celów w różnych obszarach polityki, również w odniesieniu do inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;
17. pogłębiały synergie pomiędzy strategiami zrównoważonej turystyki a lokalnym sektorem kultury i lokalnym sektorem kreatywnym, również poprzez promowanie ram zarządzania, które aktywnie angażują lokalną społeczność, po to by sprzyjać wysokiej jakości ofercie zrównoważonej turystyki kulturalnej i przyczynić się do rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich, jednocześnie zapewniając integralność i utrzymując wartość kulturową dziedzictwa oraz znajdując równowagę pomiędzy możliwościami gospodarczymi a dobrobytem obywateli;
18. w należyty sposób korzystały podczas realizacji tych celów z finansowania UE i finansowania krajowego;

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I DO KOMISJI, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

19. współpracowały w odniesieniu do kwestii związanych z partycypacyjnym zarządzaniem dziedzictwem kulturowym, również w ramach planu prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018⁽²⁾, po to, by zidentyfikować i upowszechnić najlepsze praktyki i zwiększyć zdolność sektora dziedzictwa kulturowego do skutecznego zmierzania się z tymi kwestiami;
20. promowały przekazywanie tradycyjnych umiejętności i wiedzy z pokolenia na pokolenie oraz ich innowacyjne stosowanie i twórczą wymianę w dokonaniach naukowych i technologicznych;
21. wykorzystywały środki cyfrowe, tak by zwiększyć dostęp wszystkich grup społecznych do dziedzictwa kulturowego i uczestniczenia w zarządzaniu nim;
22. zanalizowały rolę wirtualnych społeczności w rozwoju i wdrażaniu polityk dziedzictwa kulturowego, we wspieraniu zarządzania dziedzictwem kulturowym, w rozwoju wiedzy i w finansowaniu (np. dzięki wiedzy społecznościowej (ang. *crowd sourcing*) i finansowaniu społecznościowemu (ang. *crowd funding*));

⁽¹⁾ Dziedzictwo kulturowe jest materialne, niematerialne i cyfrowe, jak określono w konkluzjach Rady z 21 maja 2014 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 463 z 23.12.2014, s. 4.

23. poczyniły konkretne postępy w zarządzaniu Europeana⁽¹⁾, tak by zagwarantować jej długotrwałe działanie i jej rozwój jako projektu wypływającego z dziedzictwa kulturowego, a także uprościć jej związki z edukacją, turystyką kulturalną i innymi sektorami; promowały, w odpowiednich przypadkach, ponowne wykorzystanie cyfrowego dziedzictwa kulturowego, tak by zwiększyć różnorodność kulturową i stymulować wykorzystywanie wiedzy na temat dziedzictwa we współczesnych formach wyrazu artystycznego oraz wykorzystywanie jej przez sektor kultury i sektor kreatywny;
24. promowały obywatelskie uczestnictwo w ramach modelu inteligentnego rozwoju miast europejskich, który aktywnie integruje dziedzictwo kulturowe po to, by przyczynić się do innowacyjności i rewitalizacji europejskich miast, łącząc je z pokrewnymi miejscami i terytoriami, promując ich atrakcyjność oraz przyciągając inwestycje, nową działalność gospodarczą i przedsiębiorstwa;
25. działały zgodnie z komunikatem pt. „Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie”, by wspólnie pracować na rzecz rozwoju kompleksowej europejskiej strategii na rzecz dziedzictwa europejskiego;
26. zacieśniły współpracę z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy i Unesco, w odniesieniu do promowania partycypacyjnego podejścia do zarządzania dziedzictwem kulturowym;

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

27. promowała oparte na dowodach badania dotyczące skutków partycypacyjnych sposobów podejścia w politykach dotyczących dziedzictwa kulturowego i zarządzaniu nim, tak by przyczynić się do rozwoju strategicznych podejść do dziedzictwa kulturowego;
28. kontynuowała dialog z organizacjami i platformami społeczeństwa obywatelskiego w obszarach polityki dotyczących dziedzictwa kulturowego i rozważyła przedstawienie wniosku w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego.

(¹) Jak określono w konkluzjach Rady z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie digitalizacji dorobku kulturowego i udostępniania go w Internecie oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych (Dz.U. C 169 z 15.6.2012, s. 5).